

Børnekulturens Netværk

STRATEGI 2010-2012

Strategi 2010-2012

Udgivet af:

Børnekulturens Netværk
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf.: 33 73 33 70
bkn@boernekultur.dk
www.boernogkultur.dk

Redaktion:

Børnekulturens Netværk
Trine Møller Madsen

Grafisk tilrettelæggelse og produktion:

Adman Kommunikation Aps

Foto:

Henning Hjorth
Take One (udlånt af Kulturprinsen, Viborg).

Tryk:

Rotarota Vision

ISBN-nr.: 978-87-92681-07-2

INDHOLDSFORTEGNELSE

STRATEGISK RAMME	6
TRE STRATEGISKE TEMAER	12
Tema 1: Brobygning mellem stat og kommuner.	12
Tema 2: Kunst og kultur i børn og unges hverdag.	18
Dagtilbud	19
Skolen	20
Fritiden	21
Tema 3: Nye brugergrupper	22
Unge	23
Familien	24
Inklusion af alle børn og unge.	25

Foto: Lars Grunvald

Kulturminister Per Stig Møller.

Foto: Undervisningsministeriet

Undervisningsminister Tina Nedergaard.

Foto: Steen Ewald

Socialminister Benedikte Kiær.

Forord

Alle børn og unge har ret til spændende, udfordrende og berigende kulturelle oplevelser. Kulturelle oplevelser inspirerer dem, pirrer deres nysgerrighed for det nye og anderledes og udvikler dem som hele mennesker. Børnekulturens Netværk arbejder for, at børn og deres familier får mulighed for at møde kulturen i deres hverdag.

Børnekulturens Netværk begyndte som et samarbejde mellem styrelser og institutioner under Kulturministeriet. Den efterfølgende udvidelse af Netværket med Undervisningsministeriet og

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, hvis plads nu er overtaget af Socialministeriet, giver netværket mulighed for at tænke og arbejde bredere med kultur, der hvor børnene færdes.

Styrken og potentialet i det statslige samarbejde om børnekultur har allerede sat synlige spor. Modelforsøg i kommunerne, fokus på arkitektur og design i børnehøjde og en levende og brugerorienteret børnekulturportal er nogle af de seneste eksempler på kreative tiltag fra Børnekulturens Netværk. Med denne strategi viderefører net-

værket de gode initiativer og peger samtidig på fremtidige centrale samarbejdsflader og områder med særligt fokus på kunst og kultur i børn og unges hverdag, brobygning mellem stat og kommuner og ikke mindst nye brugergrupper.

Et målrettet fokus på kunst og kultur i børn og unges hverdag skaber øget sammenhæng mellem kunst- og kulturtilbud, der hvor børn og unge færdes i deres dagligdag. Strategien styrker samarbejdet mellem stat og kommune og sikrer dermed sammenhæng og kvalitet i den fælles

indsats for at gøre kunsten og kulturen tilgængelig. Ved at arbejde målrettet med at inddrage nye brugergrupper har Børnekulturens Netværk øje for, at også udsatte børn og unge inkluderes i den samlede pakke for kulturtilbud.

Med strategien er der nu skabt en platform for det fremtidige arbejde med kunst og kultur for børn og unge. Det er derfor med stor fornøjelse, at Strategien 2010-2012 for Børnekulturens Netværk hermed kan præsenteres – god læselyst!

STRATEGISK RAMME

Børnekulturens Netværk er kulturministerens og Kulturministeriets rådgivende organ for børne- og ungekultur. Børnekulturens Netværk blev oprettet af kulturminister Brian Mikkelsen i 2002 og består ud over Kulturministeriet i dag af Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen, Statens Kunstråd/Kunststyrelsen, Styrelsen for Bibliotek og Medier, Socialministeriet og Undervisningsministeriet.

I Børnekulturens Netværk slår styrelserne og de tre vigtigste ministerier på børne- og ungeområdet kræfterne sammen med henblik på at skabe udvikling og synergi i indsatsen for at sikre de bedst mulige vilkår for kunst og kultur i børn og unges hverdag. Med en tæt dialog med kommunerne, skolerne, dagtilbuddene og kulturinstitutionerne har dette tværgående samarbejde sikret og sikrer fortsat stor gennemslagskraft og sammenhæng på det børne- og ungdomskulturelle område.

Et landskab i forandring

Det børnekulturelle landskab er i konstant udvik-

ling. I løbet af de otte år, Børnekulturens Netværk har eksisteret, har vi opnået mange resultater: Målrettede forsøg, evaluering, videndeling, nye netværk og partnerskaber er nogle af de midler, som betyder, at børnekulturen ikke alene er blevet synlig, men i mange kommuner også et naturligt element i børns dagligdag.

Netværket oplever samtidig et stigende behov for viden og metoder til at håndtere ungekultur i kommuner og kulturinstitutioner. Derfor iværksatte Netværket i 2009 en projektmodning, som har resulteret i, at unge over 14 år nu er blevet en del af målgruppen på lige fod med børn.

Vision

Børnekulturens Netværks vision er, at:

- Alle børn og unge skal møde kunst og kultur
- Alle kulturinstitutioner skal bidrage
- Alle kunstarter skal inddrages

Fra vision til handling

Børnekulturens Netværk arbejder målrettet på at opfylde denne vision. Arbejdet tager afsæt i en treårig strategi, der beskriver Netværkets overordnede målsætninger. Strategien følges hvert år op af en handlingsplan, der beskriver specifikke indsatsområder med afsæt i strategiens temaer. Handlingsplanerne rundes hvert år af med en statusrapport.

Tre nye temaer 2010-2012

Strategien for 2010-2012 bygger på følgende temaer:

Tema 1: Brobygning mellem stat og kommuner

Kulturministeriet lægger vægt på samarbejdet mellem staten og kommunerne, bl.a. ved hjælp af de regionale kulturaftaler. I dette samarbejde vil Børnekulturens Netværk indgå som sparringspartner og rådgiver. Denne synergi i opgaveløsningen ønsker Netværket at tilbyde med det mål at skabe den bedste platform for videre udvikling af børne- og ungekultur i kommunerne. Afsættet vil bl.a. være erfaringerne fra modelforsøget "Børnekultur i kommunen 2007-09", der har udstukket nye veje for samarbejde, som kan bruges i de kommende år.

Tema 2: Kunst og kultur i børn og unges hverdag

Børnekulturens Netværks mål er, at kunst og kultur bliver en naturlig del af børn og unges hverdag. I dagtilbud, skoler og fritidstilbud arbejder mange voksne ildsjæle – lærere, pædagoger og klubpædagoger – allerede med børn og unges møde med kunst og kultur, men området kan stadig styrkes. Det er Netværkets opgave at stimulere udviklingen gennem overblik, synliggørelse

og videndeling. Netværket vil bl.a. iværksætte pilotprojekter, fokusere på best practice og nye tværgående samarbejder samt arbejde med kompetenceudvikling i tæt dialog med uddannelses- og efteruddannelsesinstitutionerne.

Tema 3: Nye brugergrupper

I de kommende år vil Børnekulturens Netværk sætte fokus på nye brugergrupper. Det gælder ikke mindst unge, der fremover vil indgå som målgruppe på lige fod med børn. Herudover vil Netværket arbejde målrettet med familien som ramme for børns første møde med kunst og kultur samt inklusion af alle børn og unge, med særlige tiltag for udsatte grupper eller grupper med interkulturel baggrund. Netværket ønsker at skabe synlighed omkring eksisterende initiativer og aktiviteter for disse brugergrupper samt skabe nye tiltag på tværs af regionale og kommunale grænser, bl.a. gennem modelforsøg, fokus på nye formidlingsmetoder og best practice.

Sådan arbejder vi

For at realisere strategiens temaer benytter Børnekulturens Netværk følgende metoder: Vi skaber dynamik, synergi og udvikling i kulturtilbuddene til børn og unge i hele landet. Vi holder os ajour med udviklingen, bakker op om aktiviteter og satsninger over hele landet og stiller os i den forbindelse til rådighed for alle børne- og ungekulturens aktører med inspiration og sparring, både i forbindelse med udvikling, formidling og forankring.

Netværket repræsenterer en ny tværgående samarbejdsmetode mellem stat og kommune, ministerier og kulturinstitutioner. Den lange række af gode resultater, som bl.a. er beskrevet i de årlige statusrapporter, viser, at synergieffekten er betydelig.

I bestræbelserne på at skabe kendskab til og udvikling på børne- og ungekulturområdet lægger Netværket særlig vægt på:

- **Rådgivning** om kunst og kultur for børn og unge til kommuner, kulturregioner, kulturinstitutioner og organisationer.
- **Videndeling** gennem Børnekulturportalen (www.boernogkultur.dk), konferencer, seminarer, netværksdannelse og publikationer.
- **Dokumentation** i form af forskning og børnekulturstatistik.
- **Samarbejde med kommunerne** og deres børne- og ungekulturkonsulenter, bl.a. med afsæt i Kulturministeriets kulturaftaler og erfaringer fra modelforsøget "Børnekultur i kommunen 2007-09".
- **Internationalt samarbejde** gennem erfaring og videndeling samt fælles initiativer, som er særligt koncentreret om aktiviteter i EU og i det nordiske samarbejde.

Netværkets parter

Alle Netværkets parter udvikler desuden særlige initiativer og aktiviteter for børn og unge, som er specifikke inden for deres egne områder.

Det Danske Filminstitut (DFI) sikrer en målrettet indsats i børn og unges møde med filmen. DFI's vision er, at børn og unge skal have de bedste muligheder for at opleve, forstå og skabe film. DFI har udviklet en række filmtilbud: "FILM-X" – et interaktivt filmstudie for børn og unge; "Børnebiffen" for børn fra 3-10 år; den landsdækkende skolebioordning "Med Skolen i Biografen"; lærerkurser og efteruddannelse for lærere, pædagoger og bibliotekarer; online-distribution af mere end 700 film til skoler og biblioteker via "Filmstriben"; samt en lang række filmfaglige undervisningsmaterialer og læringsressourcer. Ifølge filmloven øremærkes 25 % af DFI's støtte midler film for børn og unge. Derudover bevilger DFI støtte til filmformidling, f.eks. filmfestivaler og filmværksteder.

Kulturarvsstyrelsen står bag flere initiativer, der skal medvirke til at højne kvaliteten i museernes tilbud til børn og unge. Det sker bl.a. gennem økonomisk støtte til museernes formidlingsprojekter via "Formidlingsplanen", lanceringen af de årligt tilbagevendende Kulturarvsdage, e-museum samt støtte til udviklingsprojekter inden for digital formidling gennem Kulturnet Danmark-puljen.

Statens Kunstråd/Kunststyrelsen støtter gennem de kunstfaglige udvalg også produktion og formidling af professionel kunst til børn og unge, f.eks. børneteater, skolekoncerter og børnelitteratur. Statens Kunstråd/Kunststyrelsen har desuden taget initiativ til Huskunstnerordningen og Forsøg med kulturskoler, billedkunstneriske grundkurser m.v. – initiativer, der giver børn og unge mulighed for at opleve den professionelle kunst i hverdagen, både som deltagere og tilskuere.

Styrelsen for Bibliotek og Medier har fokus på biblioteksbetjening af børn og deres lyst til at læse. Styrelsen har i samarbejde med landets folkebiblioteker og produktionsselskabet Copenhagen Bombay udviklet det nye børnesite www.pallesgavebod.dk. Sitet præsenterer bibliotekernes materialer på nye, udfordrende og visuelt appellerende måder. Styrelsen står også bag Bogstart for børn i udsatte boligområder og varetager sekretariatsfunktionen for Læselyst, som er Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Socialministeriets fælles program for børn, bøger og læsning.

Socialministeriet har iværksat forsøg med en Landdistriktpulje. Delmålene er bl.a. at styrke lokale kulturaktiviteter samt sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige initiativer, som er rettet mod børn og unge, herunder aktiviteter for socialt udsatte børn og unge.

Undervisningsministeriet har med *Handlingsplan for styrkelse af de praktiske/musiske fag i folkeskolen* igangsat en række initiativer. Forsøg med de praktiske/musiske fag vil danne baggrund for overvejelser om eventuelle ændringer af folkeskoleloven. Andre initiativer er f.eks. "Syn-gelyst" og "Springfrøprisen". Handlingsplanen er resultatet af et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

I det følgende uddybes de tre temaer i Børnekulturens Netværks Strategi for 2010-12. En beskrivelse af aktuelle indsatsområder og konkrete aktiviteter, afledt af strategiens temaer, fremgår af de årlige handlingsplaner, der kan downloades på www.boernogkultur.dk.

Børnekulturens Netværks sammensætning, vision, strategi og handlingsplan

Kulturministeriet Børnekulturens Netværk

Det Danske Filminstitut - Kulturarvsstyrelsen - Statens Kunstråd/Kunststyrelsen
Styrelsen for Bibliotek og Medier - Socialministeriet - Undervisningsministeriet
Netværkets sekretariat

Vision

Alle børn og unge skal møde kunst og kultur
Alle kulturinstitutioner skal bidrage
Alle kunstarter skal inddrages

Strategi 2010-2012

3 temaer: Brobygning mellem stat og kommuner,
Kunst og kultur i børn og unges hverdag, Nye brugergrupper

Handlingsplan 2010

Indsatsområder 2010

- Ny børnekulturportal
- Arkitektur og design for børn og unge
- Internationalt samarbejde

Tema: Brobygning mellem stat og kommune

- Samarbejde med kommunerne
- Opfølgning på modelkommuneforsøget

Tema: Kunst og kultur i børn og unges hverdag

- Kultur i dagtilbud
- Kultur i skolen
- Kultur i fritiden

Tema: Nye brugergrupper

- Unge
- Familien
- Inklusion af alle børn og unge

Arbejdsmetoder

Rådgivning

- Rådgivning og vejledning af kommuner, kulturregioner, kulturinstitutioner og organisationer

Videndeling

- Børnekulturportalen
- Konferencer og seminarer
- Videns- og kompetencenetværk
- Publikationer

Dokumentation

- Samarbejde med forskere
- Børnekulturstatistik

Samarbejde

- Nationalt
- Internationalt

Tre strategiske temaer

TEMA 1:

BROBYGNING MELLEML STAT OG KOMMUNER

Kultur for, med og af børn og unge er blevet indarbejdet som tre væsentlige elementer i både de statslige og kommunale strategier for kulturpolitikken. Samarbejdet mellem stat og kommuner – mellem netværksparterne og kommunerne – finder sted på mange niveauer, og derfor vil Børnekulturens Netværks kontakt til kommunerne fortsat bestå af både brede samarbejder omkring kulturaftalerne og 1:1-samarbejder. Målet med denne differentierede indsats er, at børn og unge som slutbrugere får større mulighed for at opleve kunst og kultur i hverdagen.

Kommuner i aktion

Børnekulturens Netværk samarbejder med de fleste af landets kommuner og arbejder intensivt på fremadrettet at skabe kontakt til de resterende kommuner for at afdække behovene og om muligt få sat en udvikling i gang inden for børne- og ungekulturen.

Netværket er løbende i dialog med kommunernes forvaltninger og de lokale aktører f.eks. kulturinstitutionerne, og dette arbejde fortsætter. Erfaringerne fra det nu afsluttede modelforsøg, "Børnekultur i kommunen 2007-09", der afprøvede en række modeller og metoder til at sætte børne-

kultur på dagsordenen efter kommunalreformen, har udstukket veje, som kan bruges i udviklingen i de kommende år. Den samarbejdsmetode, som Netværket anvendte i forsøget, viste sig at være frugtbar og vil derfor blive anvendt fremover. Metoden består af følgende elementer:

1. Invitation til alle kommuner om at deltage i forsøg, der udvikler modeller og metoder for børnekultur i kommunen
2. Udvalgelse af projekter, der har potentiale til at tilvejebringe ny inspiration
3. Løbende sparring og konsulentbesøg i kommunerne
4. Løbende videndeling gennem konferencer og

nyhedsbreve

5. Koordinering og netværksdannelse mellem forsøgsdeltagerne gennem møder (og konferencer)
6. Løbende evaluering
7. Afslutning og videndeling gennem konferencer og hjemmeside.

Øget synlighed

Det er målet for Børnekulturens Netværk, at børne- og ungekulturelle projekter er synlige på alle niveauer – blandt børn, unge og voksne i dagtilbud, skoler og fritidstilbud samt ikke mindst på det politiske niveau. Hvis værdien af børne- og ungekulturen skal anerkendes og prioriteres, er

det nødvendigt løbende at være i tæt kontakt med politikerne – både statsligt og kommunalt.

I gennem netværksdannelse, bl.a. i kulturaftaleregier, vil Netværket synliggøre, hvad staten og kommunerne kan bidrage med til hinanden. Samlet set er det Netværkets mål at skabe synlighed gennem dialog, inspiration og idéudvikling for derved at bidrage til at stimulere og udvikle børne- og ungekulturen i de danske kommuner.

I arbejdet med synliggørelse er det Netværkets mål at have en koordinerende rolle og at arbejde strategisk med udnyttelsen af nye, brugerbaserede medier. Børnekulturportalen, der i 2010 er lan-

ceret i en ny version, giver mulighed for at skabe synlighed og sætte fokus på netværksparternes centrale indsatser og kommunernes projekter.

Kompetenceudvikling

Voksne, der tilrettelægger og afvikler kulturelle forløb for børn og unge, skal rustes til at skabe de rette rammer. Børnekulturens Netværk vil derfor indgå i et samarbejde med kulturinstitutionerne for at opkvalificere kulturinstitutionernes formidling og profilering over for målgruppen. Ligeledes vil Netværket undersøge, hvordan kompetenceudviklingen i højere grad kan sættes på dagsordenen og udbydes af kulturinstitutionerne.

Optimeret samarbejde

Børnekulturens Netværk fokuserer på at optimere samarbejdsprocesser, og det er et ønske for Netværket at formidle den lærende tilgang, som mange af modelforsøgets projekter har haft succes med. Herunder hører at indtænke en evalueringsdel i nye projekter fra starten, så både afsender og modtager bliver hørt.

Styrket samarbejde gennem kulturaftaler

Kulturministeriet lægger op til at styrke samarbejdet mellem staten og kommunerne, bl.a. ved hjælp af de regionale kulturaftaler. I de fremtidige kulturaftaler rettes fokus på følgende:

- Fortsat at udvikle samarbejdet mellem Kulturministeriet og kommunerne, bl.a. gennem en løbende dialog
- Øget fokus på tværgående koordinering og styrket samarbejde på tværs af ministerier
- Øget fokus på videndeling og formidling af erfaringer med projekter
- Innovative, forpligtende netværk på tværs af kommunegrænser, kulturregioner og institutioner, herunder samarbejde mellem kulturinstitutioner og erhvervsliv samt et styrket samarbejde mellem kultur- og skolepolitik.

Børnekulturens Netværk vil tage del i processen som sparringspartner og rådgiver og bygge videre på det mangeårige samarbejde med kommunerne for at optimere resultaterne og skabe den bedste platform for den videre udvikling af kultur for børn og unge.

Fra udvikling til forankring

Med projektkulturen følger behovet for at forankre de bedste resultater og videreføre de mest vellykkede projekter. Erfaringerne viser, at følgende faktorer kan fremme de vellykkede projekter og sikre deres forankring:

- *Politisk ejerskab* – sikkerhed for, at initiativet har bred, politisk opbakning

- *Synlighed* – lokalt, både i forhold til aktører og interessenter
- *Tværfagligt samarbejde* – alle relevante faggrupper og institutioner samarbejder, uanset tilhørsforhold
- *Viden* – kendskab til erfaringer fra lignende aktiviteter og forskning mere generelt
- *Medfinansiering* – alle relevante 'kasser' bidrager til aktiviteten, så projektet ikke opfattes som en isoleret aktivitet.

Børnekulturens Netværk ønsker at fremme arbejdet med projekters udvikling og forankring gennem de metoder og redskaber, som stilles til rådighed for kommunerne. Hertil kommer en nær-

mere analyse af de initiativer og aktiviteter, som har vist sig bæredygtige, og som derfor allerede er helt eller delvist forankrede. Hvilke faktorer er afgørende? Hvilke samarbejdspartnere deltager? Hvem var tovholder og drivkraft? Og hvem bidrager økonomisk? Vi mangler fortsat svar på disse og flere andre spørgsmål. En nærmere belysning af de vellykkede, forbilledlige projekter vil derfor være et væsentligt skridt i de kommende års arbejde.

Videndeling for alle

Det er Netværkets mål at være med til at inspirere, ligesom kommunerne også skal inspirere hinanden. Alle skal således kunne videndele for

effektivt, innovativt og kreativt at bidrage til det børne- og ungekulturelle landskab.

Netværket vil fortsat være i dialog med kommunernes kulturkonsulenter på børne- og ungeområdet for dermed at kunne understøtte de aktuelle behov og følge udviklingen i kommunerne på nært hold.

Endelig ønsker Netværket at være i løbende dialog med foreninger og organisationer for at samle og drøfte alle input med de kulturaktører landet over, der har børn og unge som målgruppe.

TEMA 2: KUNST OG KULTUR I BØRN OG UNGES HVERDAG

Det er vigtigt at give alle børn og unge mulighed for at møde alle kunstarter på et højt niveau. Netværkets vision understreger, at kunst og kultur skal tilbydes alle børn og unge, hvor de naturligt færdes – både i dagtilbud, skoler og fritiden. Derfor er Undervisningsministeriet og Socialministe-

riet vigtige parter i Netværket. De to ministerier spiller en afgørende rolle i arbejdet med at skabe øget sammenhængskraft og sikre de bedste mulige vilkår for voksne ildsjæle, lærere, pædagoger og klubpædagoger, der arbejder med kultur for, med og af børn og unge.

Derfor vil Børnekulturens Netværk fortsat arbejde med indsatsområdet "Arkitektur og design for børn og unge" som en del af visionen om at inddrage alle kunstarter i børn og unges møde med kunsten. Netværket har sammen med en projektgruppe kortlagt og dokumenteret området i bogen BØRN RUM FORM, der indeholder en række anbefalinger til, hvordan man kan fremme formidlingen af arkitektur for børn og unge.

Dagtilbud

Der er fokus på kunst og kultur i mange kommuners dagtilbud, men området kan dyrkes endnu

mere. Børnekulturens Netværk ønsker derfor at være i tæt dialog med Socialministeriet og koordinere kontakten med kommunerne. Der skal løbende samarbejdes om politik og handleplaner, også i forhold til udsatte børn og unge.

Samarbejde på tværs

I de pædagogiske læreplaner indgår de kulturelle elementer i temaerne "Sproglig udvikling", "Krop og bevægelse" samt "Kulturelle udtryksformer og værdier". Der er mange muligheder for at integrere de tre temaer i vuggestuer, børnehaver og øvrige dagtilbud, ligesom det også er muligt for dagtilbuddene at samarbejde om temaerne. Dette arbejde vil Netværket bidrage til.

Overgangen mellem børnehaven og børnehaveklassen er afgørende for børns trivsel. Netværket arbejder for, at der i dagtilbuddet bygges bro til børnehaveklasse og SFO i form af pædagogisk kontinuitet, således at dagtilbuddenes læreplaner relaterer til børnehaveklassens læreplaner.

Samarbejde på tværs af forvaltninger, f.eks. mellem børnekulturkonsulenter og pædagogiske konsulenter, er frugtbart. Netværket ønsker derfor at arbejde for, at der i planlægningsfasen af nye initiativer og projekter skabes eksplicite samarbejdsrelationer på tværs af sektorer.

Videndeling og netværksdannelse

Kommuner indsamler årlige evalueringer fra dagtilbuddene. I disse evalueringer kan man læse, hvordan de pædagogiske læreplaner indgår i dagtilbuddenes hverdag. Netværket ønsker at styrke vidensniveauet om, hvordan man udfolder kulturelementerne for at kvalificere beslutningsprocesser på kommunalt niveau og derigennem være med til at øge kvaliteten af kunst- og kulturelementer i dagtilbuddet.

På de mange uddannelses- og efteruddannelsesinstitutioner forskes og undervises der bredt inden for børnekultur, og der etableres også mange kontakter på tværs af institutionerne. Tendenserne viser dog, at der er brug for flere netværksdannelse, hvor både undervisere og studerende kan udveksle erfaringer. Dette ønsker Børnekulturens Netværk at understøtte i tæt dialog med Undervisningsministeriet. Desuden vil Netværket bl.a. gennem publikationer skabe synlighed og styrke kontakten til grunduddannelserne i forhold til formidling af kunst og kultur til små børn.

Skolen

Børnekulturens Netværk ønsker, at alle børn og unge får mulighed for at møde alle kunstarter på et kvalificeret niveau. Vi er godt på vej til at opfylde denne vision, men det kræver fortsat, at samarbejdet mellem Kulturministeriet og Undervisningsministeriet, kulturinstitutioner, skoler og kommuner styrkes. Målet er at skabe solide rammer for et kontinuerligt og kvalitativt arbejde med kunst og kultur i skolen.

Styrkelse af de kreative fag

Kulturministeriet og Undervisningsministeriet offentliggjorde i marts 2008 sammen *Handlingsplan for styrkelse af de praktiske/musiske fag i folkeskolen* og har i forlængelse heraf iværksat en række nye initiativer.

Handlingsplanen er udarbejdet på baggrund af en række anbefalinger fra en rådgivningsgruppe, som Undervisningsministeriet nedsatte i 2006 for at styrke de praktiske/musiske fag i folkeskolen. Rådgivningsgruppens arbejde byggede blandt andet på Kunstrådets rapport *The ildsjæl in the classroom* udarbejdet af professorerne Anne Bamford og Matt Qvortrup i april 2006.

Blandt de temaer i *Handlingsplan for styrkelse af de praktiske/musiske fag i folkeskolen*, der endnu ikke er iværksat, kan nævnes en undersøgelse af behovet og mulighederne for at etablere et videnscenter for de praktiske/musiske fag og en kortlægning af de praktiske/musiske fags status og vilkår i folkeskolen. Regeringen vil i 2011 afgive en redegørelse til Folketinget om behovet for yderligere initiativer til at styrke de praktiske/musiske fag i folkeskolen.

I arbejdet med at styrke elevernes adgang til kulturen har Kulturarvsstyrelsen ydet tilskud til at etablere og konsolidere to regionale centre i Jylland i 2009-2011 som pendant til Skoletjenesten på Sjælland. Centrene skal bidrage til at kvalificere og udvikle museernes undervisnings-

aktiviteter og styrke samarbejdet med uddannelsesinstitutionerne.

Børnekulturens Netværk vil være med til at synliggøre de nye centres tilbud.

Ud over at følge og støtte op om ovenstående initiativer ønsker Børnekulturens Netværk også at sætte fokus på regeringens "Strategi for uddannelse i entreprenørskab", der præsenterer rammer for, hvordan nutidens børn og unge – og dermed fremtidens iværksættere – uddannes. Netværket vil arbejde med begrebsafklaring og inspiration, så skolerne inddrager kreativitet og innovation i undervisningen.

Samspil mellem skole og kultursektor

Børnekulturens Netværk ønsker at styrke elevernes møde med kunst og kultur gennem partnerskaber med foreninger, organisationer, kulturinstitutioner og kulturskoler, der både omfatter skoletiden og fritiden. Jo bedre organisationerne bag de enkelte kunstarter formår at skabe en samlet formidling, des nemmere er det for den enkelte skole at overskue markedet. Desuden kan et øget samarbejde med museer, biblioteker og arkiver udvide forståelsen af kulturarven og give øget viden og inspiration til nye veje.

Tæt på den udøvende kunst

Et udvidet skolesamarbejde med biografer, teatre, dansescener og landsdelsorkestre, hvor eleverne inviteres indenfor på de steder, hvor kunsten trænes og udøves, kan også bidrage til at øge børnenes nysgerrighed for det kunstneriske liv. Kommunerne er alfa og omega i denne strategi. Forsøgsordninger for forpligtende samarbejde mellem kommuner og skoler på den ene side og lokale statsanerkendte kulturinstitutioner på den anden vil kunne afdække og udvikle et øget samarbejde mellem parterne. Forsøgene kan afprøve forskellige modeller over kortere eller længere perioder. Netværket vil understøtte dette arbejde.

Fritiden

Mange børn og unge deltager i de frivillige foreninger. Musikskoler og kulturskoler har også sat deres præg på denne udvikling og har gjort det muligt for børn og unge at dyrke deres interesser og udfolde sig kreativt.

Nye udtryksformer vinder frem

Foreningslivets mange tilbud har i de senere år fået følgeskab af en række tilbud, som børn og unge enten selv står bag, eller som er iværksat af forældre. Det drejer sig om forskellige klubber, der beskæftiger sig med f.eks. rollespil, computerspil, streetdance m.m. Dertil kommer beboerinitiativer med den styrke, at de netop findes dér, hvor børnene og de unge bor.

En række frivillige organisationer indgår i dette arbejde. Desuden har en del kulturinstitutioner taget nyere udtryksformer op, og især biblioteker og museer er i stigende grad opmærksomme på børn og unge som målgruppe for fritidsaktiviteter. Børnekulturens Netværk ønsker at understøtte denne udvikling ved at være i løbende kontakt med kulturskoler og -institutioner og formidle forsøg og erfaringer på området. Desuden vil Netværket følge udviklingen for at overveje, om der kan skabes forsøg med best practice-eksempler til følge.

Kreative miljøer

Uanset hvilke udtryksformer og konkrete tilbud der er tale om, er der et behov for at udveksle erfaringer og nye ideer, herunder at diskutere mulighederne for nye fritidsaktiviteter og måder at organisere dem på. Netværket vil deltage i denne videndeling og vil bidrage med egne erfaringer og kendskab til udviklingen. Derfor vil Netværket udbygge kontakten til netværk og foreninger inden for både kultur- og idrætsområdet for at understøtte videndeling om kunst og kultur i børn og unges fritid.

TEMA 3: NYE BRUGERGRUPPER

Børnekulturens Netværk arbejder med visionen om, at alle børn og unge skal møde kunst og kultur. Derfor vil Netværket i de kommende år sætte fokus på nye brugergrupper. Fremover vil unge indgå som målgruppe i Netværkets arbejde på lige fod med børn. Herudover iværksættes en

særlig indsats over for familien som ramme for børns første møde med kunst og kultur. Sidst, men ikke mindst, vil Netværket arbejde med inklusion af børn og unge, med særlige tiltag for udsatte børn og unge eller børn og unge med interkulturel baggrund.

Unge

Børnekulturens Netværk vil i de kommende år være særligt synlig og opsøgende på ungeområdet. Målet er at skabe et blomstrende vidensgrundlag, som er på højde med det, Netværket gennem årene har skabt på det børnekulturelle felt.

Det er en naturlig del af Netværkets fremtidige virke at medvirke til den videndeling, som kommunerne og kulturinstitutionerne efterspørger, og som kan bidrage til at udvikle kunst- og kulturtilbud til unge. Målet er at gøre kulturinstitutionerne fortrolige med nye formidlingsformer

til unge samt at skabe åndehuller, hvor unge selv kan eksperimentere og udfolde egne former for kunst og kultur.

Nye rammer

Børnekulturens Netværk anbefaler i sin rapport *Ungekultur i nye rammer* (marts 2010), at der eksperimenteres med nye fysiske rammer, f.eks. ungdomskulturhuse og offentlige oaser, for dermed at øge muligheden for at nå alle unge på tværs af stilfællesskaber og subkulturer.

Netværket vil også arbejde for, at der eksperimenteres med nye rammer for fællesskaber og organisering, som tager udgangspunkt i løse og

flade strukturer, hvor fællesskabet og motivationen i nuet er drivkraften.

Netværket anbefaler, at kommuner m.fl. opretter nye puljeordninger, som understøtter en bred vifte af projekter for unge, og hvor ansøgningsproceduren er fleksibel og hurtig, så de unge selv kan søge penge. Desuden anbefaler Netværket, at der oprettes flere platforme rundt omkring i landet, hvorfra rådgivning og projektsparring for unge kan udfolde sig.

Tværkulturelle initiativer

Netværket vil arbejde for kunst- og kulturinitiativer, som giver udsatte unge mulighed for at indgå i fællesskaber, talent- og kompetenceudvikling. Gennem tværkulturelle initiativer og samarbejder mellem kommuner, kulturinstitutioner og andre relevante institutioner, f.eks. under de regionale kulturaftaler, er målet at udvikle tværgående strategier, der kan skabe fællesskaber på tværs af unges kulturelle baggrund, stilfællesskaber og subkulturer.

Information og videndeling

Børnekulturens Netværk vil tilbyde generel information og rådgivning om unge, kunst og kultur i lighed med den service, vi yder på børneområdet. Netværket vil derfor være i løbende dialog med forskellige kommuner, ungdomskulturhuse og ungeprojekter for at holde fingeren på pulsen samt holde sig opdateret i forskning på området.

Netværket vil i løbet af de kommende tre år endvidere opbygge et netværk bestående af unge, voksne praktikere, ungekulturkonsulenter og ungdomsforskere og gennemføre tværgående møder og konferencer.

Nytænkende metoder og modeller

For at bidrage til udviklingen på ungeområdet vil Børnekulturens Netværk gennemføre et treårigt modelforsøg med udvalgte kommuner fra

hele landet. Det er en del af Netværkets vision at være med til at udvikle nytænkende metoder og modeller til at styrke det ungdomskulturelle felt, også uden for de større byer. Derudover vil Netværket arbejde for at fremme kompetenceudviklingen af ungekulturkonsulenter gennem inspirationsmateriale og videndelingsmøder.

International sparring

Børnekulturens Netværks mål er at hente inspiration og høste nye erfaringer internationalt, som kan være med til at udvikle kultur for unge i Danmark. Netværket ser det som en vigtig opgave at være med til at profilere den danske ungekultur samt samarbejde og videndele på tværs af nationale grænser. Herunder vil Netværket bidrage med sparring i forbindelse med EU-samarbejdet på ungeområdet, bl.a. i samarbejde med Undervisningsministeriet.

Familien

Barnets første møde med kunst og kultur har stor betydning. Rammerne for dette møde skabes i familien, og holdninger og værdier i forhold til kunst og kultur overføres til barnet fra forældre, søskende og bedsteforældre. Derfor arbejder Børnekulturens Netværk for at skabe en bred vifte af kulturelle tilbud til børn og deres familier.

Forskellige behov og traditioner

Familien er som målgruppe bred, og der er mange udfordringer i arbejdet med børnekulturelle tilbud til familien, f.eks. kulturelle og geografiske forskelle, traditioner, tid til rådighed og økonomi.

Det er slående, at en tredjedel af alle danskere i dag er ikke-brugere af kunst- og kulturtilbud. En del af disse er bl.a. socialt udsatte familier. Børnekulturens Netværk ser en opgave i, at der skabes særlige metoder, som kan komme både brugere og ikke-brugere i møde med kulturelle aktiviteter. Netværket vil bl.a. fokusere på kommunernes for-

midling af børnekulturelle tilbud til familierne ved at arbejde aktivt med de regionale kulturaftaler.

Netværket ønsker at fremhæve de gode eksempler, men også at arbejde med de skæringspunkter, som kunst og kultur har til andre områder. Er der for eksempel et uudnyttet potentiale mellem idræt og kultur? Børnekulturportalens interaktive platform kan bruges til synliggørelse samt dialog og udveksling.

Internationale forbilleder

Kommunikationen med familierne er en udfordring i mange af de lande, som vi sammenligner os med. Derfor vil Netværket forsat hente inspiration, f.eks. i det norske projekt "Den kulturelle skolesekken", og dele disse og andre erfaringer med kommuner, der allerede arbejder med denne model. Netop i samspillet mellem input udefra og egne erfaringer er det Netværkets mål at skabe nye veje i det børnekulturelle landskab.

Inklusion af alle børn og unge

Børnekulturens Netværk har den holdning, at alle børn og unge skal møde kunst og kultur. Det gælder også de udsatte børn og unge samt børn og unge med interkulturel baggrund. Der kan dog være behov for en øget indsats for at lette adgangen til kunst- og kulturtilbud for særlige grupper af børn og unge.

Udsatte børn og unge

Børnekulturens Netværk vil forsat arbejde med projekter, som er inkluderende. Udsatte børn og unge har ikke altid samme mulighed som andre for at benytte sig af de eksisterende kunst- og kulturtilbud. Derfor vil Netværket medvirke til at finde veje, der gør området lettere tilgængeligt for disse børn og unge. Det kan være gennem særlige indsatser i udsatte boligområder eller gennem projekter, der sætter fokus på talenter, som disse børn og unge rummer, men ikke tidli-

gere har haft mulighed for at udvikle og udfolde.

Interkulturelle projekter

Børnekulturens Netværk vil udnytte og udbrede den kulturelle mangfoldighed og inspirere til brug af denne i kulturinstitutioner, skoler og daginstitutioner. Netværket vil samarbejde med interkulturelle organisationer og institutioner og sammen med dem udvikle initiativer og aktiviteter, som medvirker til inklusion, gensidig forståelse og respekt. Børnekulturportalen vil være afsæt for videndeling og inspiration, og Børnekulturens Netværk planlægger desuden en konference med fokus på interkultur.

PUBLIKATIONER

Børnekulturens Netværk udgiver løbende publikationer om aktuelle emner inden for børne- og ungekulturen. Det følgende er et udpluk af de publikationer, som kan rekvireres eller downloades via www.boernogkultur.dk.

Ungekultur i nye rammer
Projektmodning omkring kunst og kultur for, med og af unge.
(2010)

BØRN RUM FORM
Idé- og debatbog om arkitektur og design for begyndere.
(2010)

Statusrapport 2009
Indeholder en oversigt over alle de børnekulturelle initiativer i Børnekulturens Netværk og hos Netværkets parter i 2009.
(2010)

Handlingsplan 2008-2009 og statusrapport 2007
(2008)

Kunst i børns dagligdag
Tre guides til kunst og kultur i henholdsvis fritiden, skole/SFO og dagtilbud.
(2006)

Børnekultur i kommunen
Ideer og inspiration til arbejdet med børnekulturpolitik i kommunerne.
(2006)

Når børn møder kultur
En antologi om formidling i børnehøjde.
(2006)

Børnekulturens Netværks medlemmer og sekretariat 2010

Netværket har i 2010 følgende sammensætning:

Kulturministeriet
Kontorchef Karin Marcussen
Fuldmægtig Eva Argir Falster

Det Danske Filminstitut
Direktør Henrik Bo Nielsen
Centerleder Charlotte Giese

Kulturarvsstyrelsen
Direktør Steen Hvass
Fuldmægtig Thyge Moos

Kunststyrelsen
Direktør Poul Bache
Specialkonsulent Vibeke Skov Larsen

Styrelsen for Bibliotek og Medier
Direktør Jens Thorhauge
Bibliotekskonsulent Lisbet Vestergaard

Socialministeriet
Kontorchef Nina Eg Hansen
Fuldmægtig Børn Bakdal

Undervisningsministeriet
Kontorchef Lone Folmer Berthelsen
Pædagogisk konsulent Beata Engels Andersson

Netværkets sekretariat består pr. 1. januar 2010 af:
Sekretariatsleder Benedicte Helvad
Konsulent Merete Dael
Konsulent Anne-Kristine Mortensen
Projektkonsulent Stine Engel
Webredaktør Signe Thomsen
Sekretariatsmedarbejder Lars Christian Thaysen

Netværkets sekretariat har adresse hos Styrelsen for Bibliotek og Medier, der også fungerer som netværkets administrative myndighed.

Strategi 2010-2012 Børnekulturens Netværk

Børnekulturens Netværk arbejder ud fra en vision om, at alle børn og unge skal møde kunst og kultur, at alle kulturinstitutioner skal bidrage, og at alle kunstarter skal inddrages. I årene 2010-2012 har Netværket valgt at fokusere på tre overordnede temaer, som skal være med til at sikre, at visionen bliver opfyldt: 'Brobygning mellem stat og kommune', 'Kunst og kultur i alle børn og unges hverdag' og 'Nye brugergrupper'. Strategi 2010-2012 bliver fulgt op af etårige handlingsplaner, som beskriver Netværkets konkrete aktiviteter for hvert af de tre år.

Børnekulturens Netværk er kulturministerens og Kulturministeriets rådgivende organ for børnekultur. Netværket består af Styrelsen for Bibliotek og Medier, Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen, Statens Kunstråd/Kunststyrelsen, Socialministeriet og Undervisningsministeriet. Med Netværket slår styrelserne og de tre vigtigste ministerier på børne- og ungeområdet således kræfterne sammen. Det skal skabe udvikling og synergi i indsatsen for at sikre de bedst mulige vilkår for kunst og kultur i børn og unges hverdag.

Netværkets sekretariat har til huse i Styrelsen for Bibliotek og Medier og kan træffes på tlf. 3373 3370 eller på bkn@boernekultur.dk

Børnekulturens Netværk